

noorderlicht.

in 2023

jaarstukken

Stichting Fotografie Noorderlicht
Akerkhof 12
9711 JB Groningen

noorderlicht.com
info@noorderlicht.com

050 318 22 27

Inhoud

I. Jaarverslag

	Voorwoord	1
1	Exploitatieresultaat en financiële positie	2
2	Personeel	4
3	Functioneren en positie	4
4	Huisvesting	6
5	Resultaten versus subsidieverlening	6
6	Terugblik op het programma, kwalitatief en kwantitatief	8
7	Talentontwikkeling en educatie	12
8	PR/Marketing en publieksactiviteiten	14
9	Publicaties	16
10	Ondernemerschap	17
11	Internationalisering	17
12	Bestuursverslag	18
13	Codes	19

II. Jaarrekening

1	Balans per 31 december 2023 (na resultaatverdeling)	21
2	Staat van baten en lasten over 2023	23
3	Kasstroomoverzicht	24
4	Algemene toelichting	25
4.1	Algemeen	25
4.2	Grondslagen waardering en bepaling van saldo van b&l	25
5	Toelichting op de balans per 31 december 2023	27
6	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	30
7	Toelichting op de afwijkingen van de begroting	35
8	WNT	36
9	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	36
10	Ondertekening door bestuurders	36
11	Overige gegevens	36
11.1	Statutaire regeling winstbestemming	36
11.2	Controleverklaring	37

III. Bijlagen

1	Prestatieoverzicht	41
2	Team in 2023	43
3	Bestuur, nevenfuncties en rooster van aftreden	44

IV. Noorderlicht in de pers 46-89

Voorwoord

2023 was een bijzonder jaar. Noorderlicht Studio werd heropend, de biënnale REGENERATE vond plaats, en ons deel van het Europese project *Ulysses European Odyssey* werd uitgevoerd. Bovendien werden er meerdere evenementen voor het meerjarige *Hernieuwde Energie* project georganiseerd, dat we in een inspirerende samenwerking met BPD Cultuurfonds uitvoeren. Maar 2023 was ook een bijzonder jaar omdat we een intensief organisatietraject hebben afgerond met een beschrijving van ons profiel, de rolverdeling, de functies en de taken die bij Noorderlicht horen. Er werd gewerkt aan de basis van ons beleid voor de jaren 2025-2028. Dit was, nodig voor de aanvragen die begin 2024 voor deze nieuwe cultuurperiode moeten worden ingediend.

Voor de eerste keer hanteerden voor de Noorderlicht Biënnale een estafetteprogrammering, wat inhoudt dat tentoonstellingen op verschillende plekken en verschillende data in Noord-Nederland plaatsvonden met als hoofdlocaties de Akerk en Pictura in Groningen, Museum Belvédère in Friesland, onze eigen Noorderlicht Studio en CAMPIS in Assen. We zetten deze samenwerkingen met plezier voort!

In het omvangrijke project Europese Ulysses European Odyssey maakt daar samen met 17 andere Europese steden deel van uit met de grote duo presentatie *Sex Shooter - The Liberation of Sexual Identity* en *Gender Matters: Stories from Istanbul* in het Stationskwartier van Leeuwarden.

En dan is er het *Hernieuwde Energie* project, waarin we voor het derde jaar in een uitstekende samenwerking optrokken met het BPD Cultuurfonds, met het voormalige aardgaswinningsgebied in de hoofdrol. We waren in Middelstum en Museum aan de A in Groningen, Museum Beeld en Geluid in Den Haag en niet te vergeten het drukbezochte VNG-congres in Groningen.

We hebben Noorderlicht Studio grondig vernieuwd. Dat heeft naast het programma veel van onze aandacht gevraagd. In juni was deze verbouwing afgerond. Het pand werd heropend met een nieuwe presentatie van Noorderpoort studenten en de inrichting van een bibliotheek en kantoorruimte op de begane grond.

Tot slot hebben we afgelopen voorjaar en zomer intensieve interne sessies gevoerd en de taak- en rolverdeling binnen onze organisatie opnieuw beschreven. Dat traject werd in oktober afgerond met een helder document over onze organisatie, waarin ook het functiegebouw is neergezet. Dit is Noorderlicht en zo werken wij!

Op het moment van het schrijven van deze rapportage is bekend dat Roosje Klap per 1 mei 2024 de nieuwe directeur van Noorderlicht wordt. Ik zie er met veel plezier naar uit Noorderlicht aan haar over te dragen!

Kees van der Meiden
Directeur

1. Exploitatieresultaat en financiële positie

Het exploitatieresultaat over 2023 bedraagt € -18.585. Daarbij is van tevoren rekening gehouden met opname van een bedrag van € 30.000 dat in 2022 in de bestemmingsreserve geplaatst is ten behoeve van de verbouwing. Wegens langdurige ziekte is onze administratief medewerker tijdelijk vervangen. Deze vervanging zal nog enige tijd nodig zijn en daarvoor wordt een nieuw bedrag van € 12.000 in de bestemmingsreserve geplaatst. Als we het exploitatieresultaat aanvullen met deze wijzigingen in de bestemmingsreserve sluiten we het jaar vrijwel neutraal af (saldo € -585).

Kosten en baten

De inkomsten in 2023 waren afkomstig uit de structurele bijdragen van noordelijke overheden, te weten gemeente en provincie Groningen, gemeente Leeuwarden en provincie Fryslân; de vierjarige samenwerking met het BPD Cultuurfonds; projectfinanciering met incidentele subsidies; bijdragen van partners waar wij tentoonstellingen presenteerden; entreegelden; dienstverlening met educatie en ons printatelier.

Vanaf 1 februari 2023 is een permanente verlaging van de lasten voor huur en energie ingegaan doordat de huur van de kantooretage is opgezegd. Daarvoor in de plaats is er een kantoor voor vijf werkplekken ingericht op de begane grond, is de kelder een productieruimte met printatelier en ICT-faciliteiten geworden en werd de voorruimte een bibliotheek/vergaderplek.

De stichting gaat 2024 in met een gezonde financiële positie. Dat hebben we bereikt door de genoemde bezuinigingsmaatregel en door veel incidentele financiering te realiseren, door werving bij diverse fondsen en een aantal bijdragen van partners. We sluiten het jaar af met een eigen vermogen van € 135.675 en dit geeft voldoende weerstand.

Samengevat zijn de baten:

Noordelijke overheden (incl verbouwing en compensaties fair pay en inflatie)	€ 516.201
Fondswerving	€ 537.090
Partnerbijdragen	€ 91.000
Publieksinkomsten	€ 70.707
Divers (restitutie energie, bijdrage verhuurder verbouwing)	€ 18.984
TOTAAL	€ 1.233.981

Eind 2023 werd begonnen met de aanvragen voor de komende cultuurperiode (2025-2028) die voor 1-2-2024 zowel bij de Noordelijke overheden als bij het Rijk ingediend moesten worden. Om meer kans te hebben om de landelijke bijdrage, die ons sinds 2021 is ontvallen, terug te halen, hebben we zowel bij OCW als bij het Mondriaan Fonds een aanvraag ingediend.

Bijgestelde begroting

Bij wijze van uitzondering is de begroting voor 2023 tussentijds aangepast in verband met toekenning van het accres van beide Groninger overheden. De achtmaands rapportage is daarom voorzien van een geactualiseerde begroting waarin het accres voor het afgelopen jaar wel is verwerkt. Wij ontvingen daarnaast extra bijdragen voor fair pay en andere lastenstijgingen van respectievelijk de gemeente Groningen en de provincie Groningen. Ook deze zijn verwerkt in de herziene begroting, die vanaf 1 augustus de eerder ingediende begroting vervangt.

De begroting is als altijd opgedeeld in vier kolommen: Overhead, Studio, Projecten (inclusief de BPD Cultuurfonds-bijdrage) en Festival.

Deelfinanciën

Hieronder zetten we de financiën per activiteit op een rij. In Studio werd een groot deel van het jaar verbouwd, de twee activiteiten die er plaatsvonden zijn meegenomen onder Festival.

	baten	lasten	saldo
Overhead	€ 499.207	€ 468.298	€ 30.910
Verbouwing	€ 40.136	€ 75.559	€ -35.423
Festival	€ 294.918	€ 297.010	€ -2.092
Projecten	€ 399.720	€ 411.702	<u>€ -11.982</u>
			€ -18.587

Voor de verbouwing stond daarnaast een bestemmingsreserve klaar ter hoogte van € 30.000, gespaard in 2022.

Verbouwing

De baten betreffen vooruitontvangen subsidie van gemeente Groningen en een bijdrage van de verhuurder. De afrekening is na voltooiing van de verbouwing gedeeld met de Gemeente Groningen en goedgekeurd. Het traject viel iets duurder uit dan gepland en dat is opgevangen uit algemene middelen. De verbouwing werd begin juni 2023 afgerond.

Overhead

In de overhead is een bijdrage van de provincie Groningen meegenomen ter compensatie voor de lastenstijging in 2022 en een bijdrage 'fair practice' van gemeente Groningen. De provincie Fryslân en de gemeente Leeuwarden boden geen compensatie.

De bijdragen van gemeente en provincie Groningen zijn conform het accres 2023. Dat geldt ook voor provincie Fryslân. Gemeente Leeuwarden is al decennia standvastig in de hoogte van haar bijdrage en hierover gaan we met hen in gesprek.

In het kader van 'fair practice' hebben we eerder gezegd de cao-tabellen te willen volgen voor de hele organisatie, zowel de personeelsleden in dienstverband als de zelfstandigen. Er is vorig jaar een nieuwe cao Sociaal Werk afgesloten, daarin is een loonsverhoging van 7% per 1 juli 2023 afgesproken. In de tussentijds herziene begroting is die verhoging conform planning verwerkt voor alle medewerkers.

De huisvestingslasten waren dit jaar relatief laag. Dit komt doordat we een teruggave energielasten van de eigenaar kregen over verleden jaren en door de vrijval van een reservering voor tegenvallende energielasten dit jaar, die inmiddels niet meer nodig blijkt te zijn. Vanaf 2024 worden de huisvestingslasten overigens weer hoger, het exacte bedrag is opgenomen in de jaarbegroting van 2024.

Een tegenvaller, persoonlijk en financieel, is de langdurige ziekte van onze financieel administratieve medewerker. Haar taken worden al een tijd overgenomen door onze externe boekhouder. De meerkosten van zijn werk lopen door in 2024.

Projecten

Zoals afgesproken is de projecttak van Noorderlicht zelfvoorzienend en salderen de baten en lasten van de diverse projecten vrijwel naar nul. *Hernieuwde Energie*, *Sex Shooter - The Liberation of Sexual Identity* en *Gender Matters: Stories from Istanbul* vielen iets duurder uit en daarom zijn de totaallasten van projecten iets hoger dan de baten. Dit verschil is uit algemene middelen opgevangen. Dit is het grote jaar geweest voor de samenwerking met BPD. Er vinden veel projecten binnen *Hernieuwde Energie* plaats en daarom ligt er ook een zwaardere financiële nadruk op.

Festival

Het festival begon in het voorjaar in Museum Belvédère te Heerenveen en eindigde in december 2023 in Groningen. Het bestond uit een programma dat samengesteld is door de Noorderlichtcuratoren en een programma met zelfstandige inhoud, gelieerd aan de thematiek van het festival. Voor het geheel van deze activiteiten werd € 368.351 aan fondswerving gerealiseerd, aangevuld met eigen inkomsten en partnerbijdragen.

Vooruitblik 2024

Eind van het jaar diende inhoudelijk de contour voor de periode 2025-2028 duidelijk te zijn. Inmiddels zijn voor die volgende meerjaren cultuurperiode aanvragen ingediend bij de lokale overheden, het Mondriaan Fonds en het Rijk. Daarin willen we minimaal de gestegen kosten door inflatie permanent opvangen. Daarnaast willen we het eerdere verlies van de landelijke bijdragen structureel compenseren, met een hernieuwde landelijke bijdrage en/of een krachtiger regionale bijdrage.

Een ander punt van aandacht betreft mogelijke meerjarige financiering uit andere bronnen dan de overheden. De financiering van het BPD Cultuurfonds stopt na 2024 en we gaan actief op zoek naar een partij die daarna een aantal jaren met ons wil samenwerken.

2. Personeel

Het traject rondom organisatie en personeel, dat in het vorige jaarverslag al benoemd is, is nu afgerond. Bureau Waai heeft de organisatie, na meerdere sessies met het voltallige personeel, in kaart gebracht aan de hand van het holacratische model. De taakomschrijvingen zijn daarna aangescherpt in samenwerking met personeelsadviseur Nicole Dibbets van Dageraad Advies.

Er waren in 2023 geen personele mutaties. Wel werd eind van het jaar de werving gestart van een nieuwe directeur, omdat de huidige directeur Kees van der Meiden in juni 2024 met pensioen gaat.

3. Functioneren en positie

De nieuwe tweejarige systematiek van de Noorderlicht Biënnale, bood ons de ruimte voor een gedegen voorbereiding. Toch had deze beter uit de verf kunnen komen. Dat lag aan de volgende zaken:

- Een tweetal aanvragen konden pas in het begin van 2023 ingediend worden, omdat daarvoor het definitieve programma bekend moest zijn.
- We hadden geen tijdig budget voor een projectcoördinator, deze taken zijn daarom door de bestaande staf opgevangen.

- Het Europese project *Ulysses European Odyssey* (*Sex Shooter - The Liberation of Sexual Identity* en *Gender Matters: Stories from Istanbul*, zie hoofdstuk 7) moest als gevolg van de vastgelegde internationale programmering in het najaar van 2023 worden uitgevoerd, vlak voor de aanvang van REGENERATE. Om de organisatie van Noorderlicht te ontlasten is een externe partij ingezet voor de complexe tentoonstellingsbouw. Deze externe technische support moest geschrapt worden, vanwege een onverwachte veel te hoge offerte. Wij hebben het uiteindelijk alsnog in eigen beheer geproduceerd, maar dat legde extra druk op de medewerkers.

In de evaluatie van REGENERATE in februari 2024 stellen we vervolgafspraken vast om deze situatie in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen.

Regionaal

Noorderlicht Studio startte in juni als een broedplaats voor talent en experiment met een presentatie van studenten Kunst en Multimedia van Noorderpoort. Daarna werd de Studio gereserveerd voor werk van Eddo Hartmann en de pas afgestudeerde João Henrique Viegas (KABK) in het kader van REGENERATE.

Lokaal waren er in Groningen samenwerkingen met Museum aan de A, Pictura, de partijen van de Groninger Museumnacht (GRID, het Groninger Museum, Forum Groningen, het Universiteitsmuseum, Museum aan de A en de Synagoge), de Fraeylemaborg (Slochteren) en in Assen met CAMPIS, die zo mogelijk jaarlijks terug zullen keren. Met de gemeente Leeuwarden werd een project rond armoede opgezet: *Tegenspoed: verhalen over armoede*. De eerder geplande uitvoering daarvan in 2023 is naar 2024 verschoven.

Het project *Hernieuwde Energie*, dat in samenwerking met BPD Cultuurfonds in 2023 haar meest intensieve jaar beleefde, plaatst Noorderlicht midden in de actuele noordelijke problematiek en schept een band met de regionale bevolking. Er waren diverse presentaties en activiteiten. Onder andere een foto-opdrachtenreeks waarbij bewoners van de regio aan fotografen uit onze Fotosalon een opdracht mochten geven, om zo hun eigen verhalen te verbeelden. De reeks van zes opdrachten is tentoongesteld in Middelstum.

Landelijk en internationaal

Het Noorderlicht Festival overstijgt het Noorden en geeft ons zowel landelijk als internationaal een herkenbare positie. Dit zagen wij bijvoorbeeld terug in het grote aantal inzendingen naar aanleiding van de open call voor het REGENERATE en de samenwerkingen die andere organisaties graag met ons aangaan.

De afwisseling met BredaPhoto, dat in de even jaren haar festival heeft, was een heldere keuze, maar wordt met de komst van de nieuwe directeur in Breda (juli 2023) en de komende opvolger van de huidige Noorderlicht directeur mogelijk herzien.

In het Haagse Museum Beeld en Geluid toonden we *Vergezicht Groningen*, een presentatie uit het project *Hernieuwde Energie*. Dit museum richt haar focus op actuele landelijke en internationale kwesties en hoe de media daarmee omgaan. Dat past bij het beleid van Noorderlicht. We hopen dan ook op continuering van de samenwerking.

Noorderlicht voerde haar onderdeel van het pan-Europese project *Ulysses European Odyssey*. Ondersteund door het Creative Europe programma van de Europese Unie, herschrijven 18 Europese steden samen James Joyce's *Ulysses*. Noorderlicht richtte zich op hoofdstuk 13 uit dit klassieke Europese meesterwerk, waarin de thema's seksualiteit en gender centraal staan.

Het Platform Fotografie Nederland (PFN)¹, waarvan Noorderlicht lid is en de directeur op persoonlijke titel bestuurslid, voerde gesprekken met de Raad voor Cultuur, De Boekmanstichting en andere betrokkenen. Door de Raad werd een bijeenkomst georganiseerd met vertegenwoordigers van onder andere het Platform op weg naar het nieuwe cultuurbestel in 2029.

4. Huisvesting

Korte termijn

We zijn na de afronding van de verbouwing van Noorderlicht Studio gestart met ons talentenprogramma. Eerste in de reeks was een presentatie van studenten Noorderpoort die de opleiding Kunst en Multimedia volgden. De tweede was de duopresentatie van ervaren fotograaf Eddo Hartmann met zijn oud-student João Henrique Viegas (KABK, Den Haag). Dit Noorderlicht Studio-beleid zal zich voortzetten mocht Noorderlicht op termijn verhuizen naar een andere locatie. De band met Noorderpoort, Minerva en andere opdelingen blijft uiteraard ook dan bestaan.

Lange termijn

Het onderzoek van bureau Draaijer in verband met gezamenlijke huisvesting in een Huis voor de Verbeelding (werktitel) van Noorderlicht, Kunstpunt, Het Resort, Noorderbreedte, GRID en Noordwoord, werd in 2023 afgerond. De planvorming krijgt een vervolg met een focus op de Niemeijerfabriek aan de westkant van het centrum. Daarvoor is een artist-impressie in de maak samen met een voorbeeld van een jaarprogramma en een programma van eisen. Doel is dat dit 'Huis' een meerwaarde oplevert (interdisciplinair/cross-over), een nauw contact met de bewoners in de buurt heeft en een extra uitstraling aan de stad geeft. De samenwerking tussen deze partijen heeft een open karakter. Er is ook contact met onder andere Campus (Hanze), Dagblad van het Noorden en OOG TV.

Voor Noorderlicht is de voormalige Camera Bioscoop aan het Hereplein een andere optie, maar dan gericht op de fotografische beeldcultuur. Zowel artistiek als ambachtelijk. In die route trekken we samen op met de opleiding Kunst en Multimedia van Noorderpoort.

5. Resultaten versus subsidieverlening

Alle activiteiten waarvoor Noorderlicht in 2023 ondersteund is, zijn succesvol en binnen budget uitgevoerd.

Beleidsontwikkeling voor 2024 en verder

We hebben samen met partners verder gewerkt aan onze huisvesting (zie eerder) op langere termijn en aan ons beleid voor de komende cultuurperiode. In 2024 worden zowel bij het Mondriaan Fonds als bij de BIS (OCW) aanvragen ingediend voor meerjarige bijdragen. Ook de Noordelijke overheden ontvangen van ons dan een nieuw plan, dat gelijk oploopt met deze aanvragen, zowel wat deadline als inhoud betreft. Dat vinden wij een positieve ontwikkeling.

¹ PFN vertegenwoordigt de belangen van fotografie-presenterende instellingen in Nederland variërend van musea, presentatie-instellingen, beeldarchieven, producenten, competities en festivals. Met beroepsorganisatie DuPho en het Nederlands Fotogenootschap (NFg) wordt nauw samengewerkt. PFN bestaat uit Nederlands Fotomuseum, World Press Photo, Maria Austria Instituut, BredaPhoto, Noorderlicht, Museum Hilversum, Fotodok, De Zilveren Camera, Paradox, Fotomuseum Den Haag en FOAM.

Uitvoering van de gefinancierde programmaonderdelen in het Noorderlicht Studio en On Tour programma

Dit betrof in Studio:

- Presentatie van de Noorderpoort studenten (RENEGERATE)
- Deelname aan de Groninger Museumnacht
- Tentoonstelling Shifting Baseline van Eddo Hartmann en Jaos Viegas (onderdeel Hernieuwde Energie-project)

In On tour:

- Tentoonstellingen Groninger Galerij en Beeldmix in Museum aan de A
- Tentoonstelling Sex Shooter - The Liberation of Sexual Identity /Gender Matters: Stories from Istanbul in Leeuwarden
- Tentoonstelling Oekraïne, het pad naar Vrijheid in Nationaal Monument Kamp Vught
- Tentoonstelling A House to Inherit in Tschumip aviljoen, Groningen
- Presentatie Vergezicht Groningen in Museum Beeld en geluid (Den haag) en tijdens VNG-congres Groningen
- Tentoonstelling Tegenspoed in gemeentehuis Katwijk
- Tentoonstelling Performing Adulthood in de Melkweg, Amsterdam

Ontwikkeling van Noorderlicht Biënnale REGENERATE

Hoofdcurator Wim Melis en gastcurator Eefje Ludwig werkten verder aan het selectieproces voor de biënnale, dat in het voorjaar werd afgerond. Jedidja Smalbil, recent afgestudeerd aan Minerva werd gevraagd om als junior curator de onderdelen Student Call en Noorderlicht Bloom voor haar rekening te nemen, die beide met succes zijn gerealiseerd.

De verdere ontwikkeling en opbouw van de biënnale kende verschillende hick-ups, die elders in dit schrijven zijn verwoord (hoofdstuk 4).

De biënnale ging van start op 24 juni in Heerenveen (Museum Belvédère) en werd op 10 december afgesloten in Groningen (met een kleine doorloop in Sneek, Martinikerk) in 2024.

Financiering en ontwikkeling van nieuwe projecten in het On Tour programma

Samen met Stichting Oude Groningen Kerken werd de tweede in onze gezamenlijke reeks tentoonstellingen in de even jaren aangepakt. Met als thema AI, wordt er begin 2024 verder gewerkt aan inhoud en financiering van een tentoonstelling met werk van meerdere makers die zich met door AI gegenereerd beeld bezighouden. In het kader van *Hernieuwde Energie*, de samenwerking met het BPD-cultuurfonds, werd gewerkt aan projecten voor 2024, waaronder een tentoonstelling in de Fraeylemaborg in Slochteren, een expositie in Den Haag (i.s.m. met Beeld en Geluid) en een Zogenaamde theatertentoonstelling in samenwerking met Grand Theatre en Peerd Theater.

6. Terugblik op het programma, kwalitatief en kwantitatief

Hieronder wordt in kort bestek het programma dat in 2023 is gerealiseerd beschreven. In de bijlage is een uitgebreid overzicht te vinden van de instellingen en makers waarmee we hebben samengewerkt. Het programma bestaat uit drie lijnen, te weten NL Studio, NL Biënnale en NL On Tour, die als activiteiten in de begroting zijn opgenomen.

Noorderlicht Studio

Op 30 juni werd de studio als plek voor talentontwikkeling en experiment geopend door gedeputeerde cultuur Mirjam Wulfse met werk van de studenten Kunst en Multimedia van het Noorderpoort, die met hun werk op hun eigen manier reageren op het biënnale-thema REGENERATE. De expositie werd afgesloten in de Groninger Museumnacht van 8 op 9 september jl. Ongeveer 1.300 bezoekers bezochten de tentoonstelling. Gedurende de biënnale werd werk in opdracht van Eddo Hartmann getoond (zie hieronder).

Noorderlicht Biënnale

Deze editie werd in een estafette reeks getoond in Friesland, Groningen en Drenthe. Met als titel REGENERATE werd werk van ca 50 beeldmakers getoond op zeven locaties met daarnaast werk van studenten op twee plekken in de openbare ruimte (Akerkhof en Nieuwe Markt in Groningen).

REGENERATE bracht werken samen die de veranderingen onderzoeken die de moderne samenleving onder ogen moet zien. Door projecten tentoon te stellen vanuit verschillende nieuwe manieren van denken, wilde de biënnale vragen stellen over waar we naartoe willen en hoe daar te komen, over de tijd waarin we leven en de tijd die nog moet komen. Kort samengevat stelden we bezoekers de vraag: Hoe zie jij de toekomst voor je? De getoonde werken op de biënnale werden opgedeeld in drie verschillende perspectieven:

Regenerate Life (mens, natuur en milieu)

Regenerate Society (brede maatschappelijke vraagstukken)

Regenerate Ourselves (persoonlijke verhalen)

Periode	Plek	Bezoeken
24.06 14.09	Museum Belvédère, Heerenveen	14.557
15.07 30.09	Museum Opsterlân, Gorredijk	579
07.10 10.12	Akerk, Groningen Stad	5.033
07.10 10.12	Pictura, Groningen Stad	300
07.10 10.12	Noorderlicht Studio	610
18.11 10.12	Nieuwe Markt, Groningen Stad (Student Call)	1.800*
06.10 06.11	Akerkhof, Groningen Stad (Noorderlicht Bloom)	1.200*
24.10 05.02	UMCG	21.000*
14.10 08.12	Campis, Assen	493
30.11 31.12	Martinikerk, Sneek	630
	* Openbare ruimte, schatting	
TOTAAL		46.202

Museum Belvédère (Heerenveen), Museum Opsterlân (Gorredijk)

Onder belangstelling van meer dan 100 mensen werd de Noorderlicht Biënnale die voor de eerste keer een estafette programmering kende, met het onderdeel REGENERATE Life geopend in Museum Belvédère door Han Steenbruggen, directeur van het museum. Het museum is al lange tijd een vaste partner. De Volkskrant kwam met een lovende recensie, die ook de presentatie van drie kunstenaars in Museum Opsterlân betrof. Belvédère zag een groei van het aantal jonge bezoekers aan het museum en ook het kleine museum in Gorredijk, met een aparte opening een week later, ontving meer bezoekers gebruikelijk.

Akerk, Noorderlicht Studio, Pictura (Groningen)

De tentoonstellingen in Akerk en Pictura werden op 7 oktober geopend door gedeputeerde Cultuur Tjeerd van Dekken in aanwezigheid van 150 gasten. In de kerk was werk van 20 internationale beeldmakers te zien die ingaan op het tweede subthema, REGENERATE Society. In Pictura was werk van negen beeldmakers te zien rond het subthema REGENERATE Ourselves.

Nieuw werk in opdracht van fotograaf Eddo Hartmann was te zien in Noorderlicht Studio. Eerder maakte hij voor ons *Collective Landscape* (Fries Natuurmuseum) in het kader van het project *Imagining Science*, dat we samen met de Universiteit Groningen organiseerden. Hij onderzoekt met dit nieuwe werk het zogenaamde *Shifting Baselines*-fenomeen met betrekking tot het Groningse landschap. Kort gezegd gaat het erom dat landschap en natuur zo geleidelijk veranderen dat we het niet in de gaten hebben. Pas later ontdekken we, wanneer het eigenlijk al 'te laat' is, dat er niets meer om te buigen is. Onderdeel van het *Hernieuwde Energie* project i.s.m. BPD Cultuurfonds.

Campis (Assen)

Onder belangstelling van 80 mensen werd een speciale editie van REGENERATE Life geopend door gastcurator Eefje Ludwig in Campis, centrum voor hedendaags kunst in Assen met werk van drie beeldmakers.

Martinikerk (Sneek)

Voor de eerste keer werd werk van twee beeldmakers getoond in de Martinikerk in Sneek. In eerste instantie was dit bedoeld voor het Fries Scheepvaartmuseum, maar door diverse omstandigheden werd naar deze centrale plek uitgeweken. De late locatieverandering en onduidelijke data daaromtrent zorgden voor een te korte tijdspanne, waarin voldoende bezoekers getrokken konden worden.

Openbare ruimte (Groningen)

In de openbare ruimte werden presentaties geopend van resp. Noorderlicht BLOOM door jonge, nog studerende of net afgestudeerde beeldmakers van Minerva (Akerkhof) en de internationale Student Call (Nieuwe Markt). Voor de Student Call werden duurzame dragers aangeschaft die we de komende jaren voor diverse buitenpresentaties in kunnen zetten.

In de tentoonstellingsvitrines van het UMCG is werk van één fotograaf gepresenteerd, in het kader van REGENERATE Life. Het is de start van een langere samenwerking met het drukbezochte ziekenhuis.

Noorderlicht On tour

Periode	Plek	Bezoeken
t/m 22.02	(doorloop uit 2022) Akerk	823
21.01 26.02	De Melkweg, Amsterdam	2.746
04.01 13.08	Museum aan de A, Groningen	7.724
24.02 23.04	Beeld en Geluid, Den Haag	1.464
30.04 18.06	Hippolytuskerk, Middelstum	600
26.05 31.12	Herinneringscentrum Kamp Vught, Vught	25.500
20.05 15.10	Tschumipaviljoen, Groningen	5.800
12.06 13.06	VNGcongres, Groningen	2.200
26.08 27.11	Stationsplein Groningen, Groningen	4.700
26.08 31.12	Museum aan de A, Groningen	10.803
16.09 17.12	Het Stationskwartier, Leeuwarden	1.600
28.09	Congres KennisbuildinG, Leeuwarden	100
29.09 31.12	Fraeylemaborg, Slochteren	1.880
27.11 08.12	Gemeentehuis, Katwijk	500
TOTAAL		66.440

Oekraïne, het pad naar vrijheid, Akerk

Deze tentoonstelling uit 2022 liep in 2023 nog enige tijd door.

Performing Adulthood, De Melkweg Amsterdam

Werk van Robin Alysha Clemens over het wereldbeeld van generatie Z, onderdeel van de reeks *Imagining Science* in samenwerking met de RUG. Was eerder (2022) in Noorderlicht Studio te zien.

Boekpresentatie en tentoonstelling De Groninger Galerij, Museum aan de A

Alice Wielinga maakte geënceneerde portretten van bewoners van het aardgaswinningsgebied. Er is een boek uitgegeven (zie elders) i.s.m. Noorderbreedte, waarin ook essays van onder andere de rijksbouwmeester zijn opgenomen.

Onderdelen van het Hernieuwde Energie-project i.s.m. BPD Cultuurfonds (->HN):

HN: Vergezicht Groningen & herdruk Noorderbreedte, VNG-congres

Dirk-Jan Visser en Gus Drake maakten in opdracht van Noorderlicht een project waarin bewoners van het aardbevingengebied spreken over hun ervaringen en verwachtingen. De tentoonstelling met daarin videoportretten van zes bewoners, werd getoond in Museum Beeld en Geluid in Den Haag. De expositie werd geopend door staatssecretaris Hans Vijlbrief. De zes geportretteerden waren aanwezig en namen deel aan een openbaar gesprek. De videoinstallatie werd ook getoond tijdens het VNG-congres in juni en tijdens het Congres KennisbuildinG in Groningen.

HN: De Foto Opdracht, Hippolytuskerk, Middelstum

Vijf fotografen uit onze Fotosalon, Noorderlichts platform voor noordelijke beeldmakers, lieten zich door lokale bewoners sturen en voerden elk een project uit dat inhaakt op de gasproblematiek.

HN: A House to Inherit | Tschumipaviljoen, Groningen

Als vervolg op het eerdere *In the Courtroom with Rocks* (Noorderlicht Studio, 2022) maakten

Marina Sulima en Olivia D'Cruz een installatie in het Tschumipaviljoen in Groningen Stad. Deze installatie was een visuele interpretatie van de toekomst. Voor deze aflevering zochten we de samenwerking met Kunstpunt op. De opdracht werd in nauwe samenwerking ontwikkeld, gegeven en begeleid.

HN: Boekpresentatie, tentoonstelling & fietsroute: In de Slochter Vrijstaat, Fraeylemaborg Slochteren
De opening op 29 september vond plaats in een alternatieve werkelijkheid, zoals die in het boek *In de Slochter Vrijstaat* door Jutta Koolhof (Auke Hulst) is beschreven in opdracht van Noorderlicht en het BPD Cultuurfonds. Gedeputeerde Susan Top trad op als de minister van Volkscultuur, de burgemeester van Midden-Groningen reikte in de rol van president van de republiek een ridderorde uit aan de vrouw die Jutta Koolhof vertolkte tijdens de presentatie. In twee folly's van het landgoed waren de foto's van Koolhof te zien die zij tijdens haar bezoek aan de Vrijstaat maakte. Ook gingen de fietsroutes van start. Deze zijn tot en met de zomer van 2024 te fietsen. Het boek wordt via Noorderlicht en het Centraal Boekhuis aangeboden. Uitgeverij Palmslag heeft daarbij ondersteuning geleverd.

De kleine tentoonstellingen in de twee folly's werden half november afgebroken, nadat ze verschillende keren moedwillig waren beschadigd, een fenomeen dat helaas zo nu en dan de kop opsteekt op het landgoed.

Tussen Land en Lucht, Museum aan de A, Stationsplein Groningen

In samenwerking met Stichting Beeldmix en Museum aan de A. In de tentoonstelling is werk van een fotograaf van weleer, Jacob Molenhuis, gekoppeld aan dat van een hedendaagse fotograaf, David Vroom. Met als titel *Tussen Land en Lucht* geeft deze tentoonstelling zicht op Groningen en haar bewoners toen en nu. De tentoonstelling heeft een eigen plek binnen de programmering van de biënnale en was voor een deel ook te zien op het stationsplein in Groningen. Museum aan de A is een relatief nieuwe partner voor Noorderlicht. Het museum is net als de Akerk, Kunstpunt (Tschumi) en Pictura een vaste locatie in het Noorderlicht programma.

Oekraïne, Het pad naar vrijheid, Nationaal Monument Kamp Vught

Dit betreft een gecomprimeerde versie van de tentoonstelling die eerder in de Akerk te zien was. Werk van acht Oekraïense fotografen werd in de wisseltentoonstellingsruimte gepresenteerd, in een ontwerp van Noorderlicht.

Sex Shooter - The Liberation of Sexual Identity en Gender Matters: Stories from Istanbul, Stationskwartier Leeuwarden

Beide tentoonstellingen werden op 16 september geopend door wethouder Hein Kuiken, die onder andere cultuur in zijn portefeuille heeft. Spoken Word-artiest Mees van Rijswijk droeg twee gedichten uit zijn oeuvre voor. De tentoonstelling was te bezoeken tot en met 16 december. Op de laatste dag vond een symposium plaats, dat 30 vragen en reacties opleverde ten behoeve van het internationale project *Ulysses European Odyssey*, waarvan tentoonstelling en symposium deel uitmaken.

Oekraïne, herdenkingsconcerten

Tijdens de herdenkingsconcerten in mei van de Koninklijke Militaire Kapel, presenteerde voormalig nieuwslezer Gijs Wanders een aantal 'journaal' items, onder andere over de Oekraïne tentoonstelling. Met interviews met de curatoren en een Oekraïense studente die in Groningen woonachtig is.

Vorbereiding 2024

Als slotakkoord van het *Hernieuwde Energie* project is i.s.m. Grand Theatre en Peerd Theater een voorstelling in voorbereiding, die in de provincie wordt getoond. De voorstelling mag gezien worden als een levende tentoonstelling, een participatievoorstelling zo u wilt, waarin werk uit het project te zien is en acteurs het publiek benaderen. Eind 2023 was het projectplan klaar voor aanvragen bij diverse fondsen waaronder het Fonds Podium Kunsten en Beringer Hazewinkel.

7. Talentontwikkeling en educatie

Noorderlicht Studio werd in juni 2023 opnieuw geopend als een plek voor talent- en carrièreontwikkeling. Daarin gaan we vanaf 2024 (verder) samenwerken met stedelijke culturele organisaties zoals Kunstpunt, Grand Theatre en Academie Minerva. Met Noorderpoort, en dan speciaal met de opleiding fotografie en media, startten we in juni een jaarlijkse reeks eindexamenwerk op, waarin studenten reageren op het thema van de biënnale. De Fotosalon is het stimuleringsprogramma van Noorderlicht waarin we noordelijke fotografen periodiek samenbrengen. We hebben het in het afgelopen jaar, mede door de verbouwing, 'on hold' gezet en starten het in 2024 weer op.

Oekraïne: het pad naar vrijheid

In januari begonnen we met de laatste rondleidingen bij de Oekraïnetentoonstelling, waar jonge Oekraïense studenten meer vertelden over hun land. Leerlingen werden eerst nieuwsgierig gemaakt met korte opdrachten uit de methode Visible Thinking, gevolgd door reflectiegesprekken. Dit leidde tot intensieve sessies, persoonlijke vragen en indrukwekkende gesprekken.

Maak, Kijk en Verwonder voor het primair onderwijs

Naast het vo en mbo richtten we ons meer dan voorheen op het basisonderwijs met het programma 'Maak, Kijk en Verwonder', waarin leerlingen via kijklessen en workshops leren hoe ze met foto's verhalen kunnen vertellen. Met behulp van de methode Visible Thinking analyseerden leerlingen foto's uit eerdere Noorderlicht-tentoonstellingen en kropen ze in de huid van een curator. Het programma omvatte ook diverse workshops, met de focus op het vertellen van verhalen via zelfgemaakte foto's. We gaven workshops 'cyanotype', waarbij leerlingen iets vertelden over zichzelf d.m.v. een afdruk en een compositie van alledaagse materialen op lichtgevoelig papier. Verder maakten de leerlingen zelfportretten met een historische camera en keken met andere ogen naar hun omgeving via een workshop 'pinhole fotografie'.

Samenwerking Schoolkade

In samenwerking met Schoolkade werden leerlingen uit groep 7 en 8 via het Fotopodium-project in Leeuwarden ondergedompeld in de wereld van de fotografie. Noorderlicht bood verdiepende lessen aan in de vorm van masterclasses, gebaseerd op de kijkles uit het programma *Maak, Kijk en Verwonder*.

Culturele Safari

In april namen we deel aan de Culturele Safari, waar jongeren uit het voortgezet onderwijs langs culturele instellingen in Groningen gaan. Door de verbouwing van de Studio ontving Noorderlicht de jongeren in de Akerk voor een workshop 'cyanotype'. Hier maakten de leerlingen afdrukken van alledaagse objecten op lichtgevoelig papier, waarbij belichting onder een uv-lamp en het spoelen in water resulteerde in blauwe afdrukken. Met als inspiratie een film van Sarah Carlier kregen de leerlingen de opdracht om het heelal en de ruimte te verbeelden.

Talentgroep vmbo Hogeland College

Op het Hogeland College krijgen vmbo'ers de kans om hun talenten te ontwikkelen. Leerlingen kiezen zelf een talentgroep die bij hun interesses past. Voor de fotografiegroep werd Noorderlicht gevraagd om workshops te organiseren gedurende een periode van zes weken. We pasten workshops uit het programma *Maak, Kijk en Verwonder* aan voor deze specifieke doelgroep en hebben we het programma van zes workshops gedurende twaalf weken twee keer gegeven.

REGENERATE Noorderpoort

Met de afdeling kunst en multimedia van het Noorderpoort mbo zijn we in 2023 een talentontwikkelingstraject gestart, waarbij studenten gedurende zes weken aan de slag gingen met ons festivalthema REGENERATE. Ze brachten minstens één dag per week in de Studio door, soms meer, om hun creatieve ideeën vorm te geven onder begeleiding van het Noorderlicht-educatieteam. Met veel enthousiasme werkten ze aan hun project, dat werd gepresenteerd aan het publiek met een tentoonstelling in de Studio. Het werk bood een bijzonder inzicht in de belevingswereld van de jonge generatie makers. De opening van de expositie in juni markeerde ook de opening van de nieuw verbouwde Studio. Enkele maanden later namen we met deze expositie deel aan de Groninger Museumnacht. De tentoonstelling omvatte werk van de volgende studenten: Metha Kramer, Layla Tonkes, Thijs Schuringa, Boukje Visser, Lio van Beek, Guusje Heuving, Roos (Lilroosie Bear), Dorian Bos en Daphne Griemink.

Scheurkalender workshop

Voor onze partner, de Groninger Scheurkalender, hebben we een workshop ontwikkeld voor leerlingen in het basisonderwijs. Met het idee om een jonger publiek foto's te laten inzenden voor deze kalender, bedachten wij een fotospeurtocht waarbij leerlingen in kleine groepjes, een kaart van de omgeving, foto's en een wegwerpcamera kregen. De foto's, genomen op specifieke locaties die ze tegenkwamen, dienden als inspiratie en hielpen bij het vinden van de route. Bij elke locatie kregen de leerlingen een opdracht om een foto te maken die paste bij het thema van de Scheurkalender, 'Wat Beweegt Groningen'. Voor aanvang van de speurtocht kregen de leerlingen een korte instructie over het gebruik van de camera en andere fotografische vaardigheden zoals licht, standpunt en compositie.

Leergemeenschap

Sinds september 2023 vormen wij een leergemeenschap met OBS De Springplank uit Marum. In de Leergemeenschap Cultuureducatie werken het onderwijs en het culturele veld samen aan betekenisvol cultuuronderwijs voor leerlingen. Hierbij richten we ons op innovatie, onderzoek, experiment en zetten we in op een verandering van structuren en denkwijzen. Het startpunt is voor ons het vraagstuk in hoeverre we in een doorgaande leerlijn vanuit onderzoekend, ontdekkend, ontwerpend en thematisch leren kunnen komen tot een kunstzinnige creatie met nieuwe/ moderne media, waarbij de kinderen zich bewust worden van de impact van (social) media.

Workshop en rondleidingen REGENERATE

Tijdens interactieve rondleidingen in de hoofdtentoonstellingen van REGENERATE in de Akerk en Museum Belvédère, stelden we de vraag: "Stel je voor dat jij de wereld kunt veranderen?" Deze vraag vormde het uitgangspunt van de rondleiding, die speciaal was ontworpen om leerlingen actief te betrekken.

We gebruikten verschillende methoden, waaronder Art Based Learning, Visual Thinking Strategies en Visible Thinking, om leerlingen uit te dagen na te denken over gewenste verbeteringen in hun leefomgeving. In de aansluitende workshop werkten leerlingen samen aan het maken van een grote blauwdruk van een bos.

Tot slot

We organiseerden een lezing van Dirk-Jan Visser voor studenten van de Karel de Grote Hogeschool uit Antwerpen en studenten van Minerva.

We namen voor de derde keer deel aan het jaarlijkse Brugklas Festival van het Stadslyceum, waarbij we een groepje brugklassers op sleeptouw namen en een week lang onderdompelden in de wereld van de fotografie via diverse workshops. De resultaten waren te bewonderen tijdens een spetterende tentoonstelling op school. Verder gaven de leerlingen zelf een workshop 'cyanotype' aan hun ouders en het publiek.

8. PR/Marketing en publieksactiviteiten

Voor de marketing en communicatie van Noorderlicht kenmerkte 2023 zich als een jaar waarin er structuur in de externe en interne communicatie is aangebracht. Zo is niet alleen de rolverdeling, met behulp van Bureau Waai, nu duidelijker opgetekend, maar werken we ook met een nieuw en aangescherpt marketingplan, waarin vaste contentrubrieken zijn geïntroduceerd, werken we in gedeelde communicatieprogramma's en bespreken we op vaste momenten de (social)mediaplanning.

Deze structuur heeft geholpen bij een gerichtere aanpak voor de marketingcampagnes van alle activiteiten binnen ons programma, genoemd in het hoofdstuk 6, zorgde voor meer productiviteit in het marketingteam, een eenheid in onze visuele identiteit en structurele zichtbaarheid op onze socialmediakanalen. Dit willen we in 2024 doorzetten door het marketingplan nog verder aan te scherpen en, met het oog op de huidige maatschappij en actualiteiten, met een open blik tegen het licht te houden.

Rolverdeling

In 2023 is de rolverdeling binnen het marketingteam enigszins verschoven. De marketing en communicatie van Noorderlicht ligt bij de coördinator marketing en communicatie Esther Bolt. Kim Nieborg ontfermt zich over social media, plaatsing van online content en produceert Noorderlicht de Podcast, die in 2023 haar eerste aflevering kreeg. Collega Mandy La creëerde en monteerde de videocontent voor de social mediakanalen van Noorderlicht. In september 2023 begon ze met een nieuwe uitdaging elders, we hopen haar rol in 2024 aan een geschikte vervanger te kunnen overdragen.

Werkprocessen

Het marketingteam van Noorderlicht is in 2023 begonnen met het werken in Notion, waarin alle belangrijke bestanden zoals socialmediaposts, draaiboeken en podcastscripts worden gemaakt en bijgehouden. We hebben sinds 2023 bovendien een online brandbook, samengebracht door Roadbear Studios, waarin al onze logo's, lettertypes, kleuren, richtlijnen, templates en merkwaarden op een plek verzameld en makkelijk toegankelijk zijn voor team, pers en partners.

Online zichtbaarheid

Roadbear Studios maakte naast het online brandbook ook een aantal basistemplates voor socialmedia in het programma Canva. In 2023 hebben we een account bij dit programma geregistreerd, dat gratis is voor stichtingen en non-profitorganisaties. Sindsdien ontwerpen we hierin posters, social mediaberichten en andere uitingen waar vormgeving voor nodig is, zoals de nieuwsbrieven en persberichten in Mailchimp. De social media berichten worden vervolgens ingepland met het programma Hootsuite.

Naast Roadbear Studios heeft Stranger Girls Club de visuele identiteit voor onze biënnale ontworpen. De driedeling van het thema REGENERATE zorgde voor een prikkelende marketingcampagne met een herkenbare identiteit en bestond uit drie verschillende campagnebeelden met drie boegbeelden die elk een subthema van het festival vertegenwoordigde. De ontworpen visuele identiteit is doorgevoerd in de social media, flyers, advertenties, uiting en tentoonstellingsvormgeving en was door de campagne bij de UITloper, Centercom en Vlaggenindustrie Groningen goed zichtbaar in Groningen.

Online-advertenties voor REGENERATE zijn in 2023 uitgezet via Mediahuis Noord. Daarnaast is er voor het eerst samengewerkt met influencers en kwamen Leon Wohlrabe en Romano Liu langs bij REGENERATE in Groningen en maakte Linda de Munck content bij *Sex Shooter* in Leeuwarden.

De cijfers van onze onlinekanalen en website in 2023:

Facebook	10.890
Instagram	6.424
LinkedIn	1.228
X	9.138
Digitale nieuwsbrief	12.241
TOTAAL	39.921

We zijn dit jaar begonnen op TikTok, maar hebben dit nog niet goed door kunnen zetten door het vertrek van medewerker social media Mandy La. Daarom is dit account nog niet meegenomen in het jaarverslag. De content wordt momenteel voor optimaal bereik doorgeplaatst op Instagram, maar in 2024 willen we doelgroepgerichte content maken voor al onze verschillende socialmediakanalen. Dat betekent dat de videocontent op Instagram en TikTok van elkaar zal verschillen. Voorbeelden voor Instagram zijn video-interviews gedaan op de Vismarkt in Groningen tijdens de Noorderlicht Biënnale. Om het publiek actiever te betrekken bij Noorderlicht en de achterliggende thematiek, hebben we voorbijgangers gevraagd te kijken naar verschillende tentoongestelde werken van REGENERATE, op een Ipad, en werden verschillende vragen gesteld over wat de beelden op dat moment met ze deden. Voor TikTok zal het gaan om korte videocontent met veel behind the scenes-content en Noorderlicht-kantoorvideo's die inspringen op de actuele trends.

In 2023 zijn we begonnen met vaste contentrubrieken die het gehele jaar door op verschillende momenten ingezet kan worden. Ze bestaan onder andere uit:

- De Virtual Tour, waarin we werken met bijschrift toelichten op social media voor mensen die niet in staat zijn onze locaties fysiek te bezoeken
- Meet the Photographer, waarin we beeldmakers voorstellen en in het zonnetje zetten
- Meet the Team, waarin we teamleden van Noorderlicht voorstellen
- Noorderlicht Tipt, waarin we de evenementen van collega-instellingen in het zonnetje zetten

Tijdelijke rubrieken zijn ingezet voor samenwerkingen, waaronder met Hester Scheurwater voor *Sex Shooter - The Liberation of Sexual Identity*, waarop elke maandag een beeld uit de serie werd gepost met een toelichtende quote van het op het beeld geportretteerde model.

Podcast

In 2023 werd de podcast nieuw leven ingeblazen en ingezet als marketingmiddel voor REGENERATE, waarin de drie subthema's werden besproken met fotografen die binnen die subthema's exposeren. De podcast telt nu drie afleveringen en zal in 2024 doorgezet worden met specifiek subthema *Pixel Perceptions*, de tentoonstelling over de gevolgen van AI voor het beeld, in najaar 2024.

Publieksreacties

In het kader van het Noorderlicht Internationaal Fotofestival 2023 heeft Noorderlicht in het najaar van 2023 een uitgebreid publieksonderzoek uitgevoerd. Het festival stond dat jaar in het teken van REGENERATE, wat ook prominent aanwezig is in onze onderzoeksvragen. De verspreiding van de publieksenquête ging via verschillende communicatiekanalen. Van herhaalde vermeldingen in Instagram Stories tot twee speciale posts op Instagram, Facebook en LinkedIn en opname in de nieuwsbrief van Noorderlicht. We hebben ook samenwerking gezocht met Belvédère en de Akerk, met positieve respons van Museum Belvédère, dat de enquête opnam in hun nieuwsbrief van 12 januari 2024.

De algemene reacties van de deelnemers waren positief. Op de vraag: waren de tentoonstellingen naar verwachting kregen we een gemiddeld cijfer van een 7.3 en op de vraag of de deelnemers het festival zouden aanbevelen aan vrienden een 7.6. Een aantal dingen kwamen meerdere keren terug. Waaronder de wens om het taalgebruik van de tentoonstellingsteksten te versimpelen en de vraag om de vele locaties duidelijker op de website te vermelden, met wat waar te zien is. We nemen dit mee in de voorbereiding van de aanstaande biënnale.

Een greep uit de reacties in de enquête:

Complimenten voor de organisatie! Super zichtbare campagne in Stad en Ommeland. Chapeau!

Communicatie over welke tentoonstellingen bij het festival horen en welke niet kan beter

Taalgebruik kan eenvoudiger

Ik zag jullie poster overal we vonden het een mooie afbeelding

Het was prachtig

9. Publicaties

In 2023 gaf Noorderlicht vier publicaties uit:

1. Brochure *Sex Shooter - The Liberation of Sexual Identity/Gender Matters: Stories from Istanbul* - oplage 1.000
2. Publieksbrochure REGENERATE - oplage 1.000
3. Catalogus Noorderlicht Biënnale REGENERATE - oplage 200
4. Boek *In de Slochter Vrijstaat* - oplage 1.500

In een coproductie met Noorderbreedte en gekoppeld aan het *Hernieuwde Energie* project, is een speciale editie uitgegeven met teksten en de beelden van *De Groninger Galerij* van Alice Wielinga.

Daarnaast werden, zoals in hoofdstuk 8 vermeld, drie podcasts ontwikkeld met achtergronden en interviews met deelnemende kunstenaars, curatoren en anderen. Ze zijn te vinden op Spotify (trefwoord Noorderlicht REGENERATE).

10. Ondernemerschap

In totaal hebben we voor ons programma ca € 540.000 aan incidentele financiering gerealiseerd. Dit is inclusief de € 100.000 euro die we tot en met 2024 van het BPD-cultuurfonds mogen ontvangen. We weten dat deze grote mate van incidentele financiering ons kwetsbaar maakt, maar we vertrouwen er - gezien onze eerdere ervaringen - ook op dat dit de komende jaren in belangrijke mate zal lukken. Om deze kwetsbaarheid te verkleinen dienden we begin 2024 de eerder genoemde meerjarige aanvragen in.

Het Mondriaan Fonds kende ons ook dit jaar een aantal honorariumsubsidies toe, wat ons ondersteunt in ons Fair Practice-beleid.

We hebben de stappen in de richting naar een sponsorplan even in de pauzestand gezet, omdat we eerst ons beleid voor de periode 2025-2028 klaar willen hebben. Daarin staat ook het toekomstige programma beschreven. Dat lijkt ons de juiste volgorde. Aanvullende meerjarige sponsoring is op termijn van belang en de strategie daarvoor wordt in 2024 voorbereid.

We zien dat het educatieve bereik zich op dit moment stabiliseert tussen de 2.500 en 3.000 deelnemers per jaar. We hopen voor de komende jaren meer educatieve capaciteit in te kunnen zetten om verder te kunnen groeien. Met de opbrengst van de educatie-activiteiten kunnen we aanvullende ondersteuning voor de uitvoering van ons educatieve programma realiseren. Desalniettemin is de grens van de capaciteit voor ontwikkeling, organisatie en begeleiding in de huidige omstandigheden wel bereikt.

Noorderlicht verleent diensten aan andere instellingen bij het cureren en produceren van tentoonstellingen. In 2023 was daar geen sprake van omdat we al onze mensen in moesten zetten voor de verbouwing en het volle programma van het afgelopen jaar.

11. Internationalisering

De Noorderlicht Biënnale is een internationaal programma waarin beeldmakers van overal ter wereld participeren. In het afgelopen jaar namen 53 beeldmakers uit 29 landen deel. Dit betrof een zorgvuldige selectie uit inzendingen van 802 beeldmakers uit 82 verschillende landen. Qua gender was de verdeling 451 vrouw, 343 man en 8 nonbinair.

De samenwerking met festivals in het buitenland is in 2023 op een laag pitje gebleven, wel werd er samengewerkt met PHmuseum (Bologna, Italië, een gecureerd platform gewijd aan de visuele taal en cultuur). Zij nomineerden een aantal beeldmakers waarvan er een in het biënnaleprogramma werd opgenomen. Ook participeerden in het pan-Europese project Ulysses European Odyssey, met als resultaat een duotentoonstelling en symposium in Leeuwarden. Dit project wordt in juni 2024 afgesloten in Dublin en Derry.

12. Bestuursverslag

Het afgelopen jaar hebben wij als bestuur gezien dat Noorderlicht met minder financiële middelen nog steeds in staat is om een boeiende, prikkelende biënnale op poten te zetten. Ook worden kleinere projecten met verve opgepakt. Echter zijn wij er ons ook van bewust dat Noorderlicht zich nog aan het ontwikkelen is tot een breder toegankelijke presentatie-instelling met een meer divers publiek. In 2023 zijn de nodige stappen gezet om de promotie op gebied van sociale media meer aan te laten sluiten op doelgroepen die hun weg nog niet naar onze tentoonstellingen hebben kunnen vinden. Wij verwachten dat Noorderlicht deze lijn in 2024 doorzet. Wij hebben al een voorproefje gehad van dat een breder publiek geïnteresseerd is in de tentoonstellingen van Noorderlicht. Dit is terug te zien in het hoge aantal bezoekers, dat de weg heeft kunnen vinden naar onze tentoonstelling in Museum Belvédère én de relatief hoge bezoekersaantallen tijdens de Groninger Museumnacht.

Het bestuur is ook positief over de ingeslagen weg op het gebied van professionalisering van de organisatie. Het afgelopen jaar is gekozen voor het verder ontwikkelen en vastleggen van de taken en verantwoordelijkheden van de directie en de medewerkers. Het bestuur denkt dat deze ontwikkelingen bijdragen aan het enerzijds inzichtelijk maken waar de organisatie het snelst zou moeten worden versterkt en het anderzijds afbakenen van waar de individuele verantwoordelijkheden beginnen en waar deze ophouden. Dat laatste heeft ook als positief effect dat kan worden voorkomen dat medewerkers, in vaste dienst of uit de flexibele schil, te vaak overvraagd worden tijdens de voorbereidingen of de uitvoering van de projecten en exposities van Noorderlicht.

Naast de professionalisering heeft de Studio zelf ook een fysieke transformatie ondergaan. Dankzij een incidentele bijdrage van de gemeente Groningen heeft de interne verbouwing plaats kunnen vinden en heeft het een kostenbesparing op het gebied van huisvesting opgeleverd.

Als bestuur van Noorderlicht hebben wij het afgelopen jaar zeven keer met de directeur en de curator van Noorderlicht vergaderd. Daarnaast hebben er ook verschillende individuele gesprekken met directeur, curator en medewerkers plaatsgevonden. Belangrijke onderwerpen tijdens de bestuursvergaderingen zijn geweest:

- Het programma voor de komende jaren in relatie met de huidige financiële situatie.
- De voorbereidingen voor de nieuwe aanvragen voor zowel de BIS als het Mondriaan Fonds. Er is voor zowel de BIS als het Mondriaan Fonds gekozen, omdat er nog gezocht wordt naar waar Noorderlicht het beste past.
- Het werven van twee nieuwe bestuursleden.
- Het ontwikkelen van een profiel voor de nieuwe toekomstige directeur van Noorderlicht.

We hebben ook dit jaar als bestuur een zelfevaluatie uitgevoerd. Deze zelfevaluatie hebben we dit jaar zonder externe begeleiding gedaan. De uitkomsten van deze zelfevaluatie zijn:

- We proberen fysiek zo veel mogelijk met elkaar te vergaderen.
- We plannen als bestuur vaker een vooroverleg voor de bestuursvergadering om met elkaar de agendapunten goed voor te bespreken en goed te kunnen afstemmen. Daar komt dan bij dat de agendastructuur is gestandaardiseerd.
- We starten in het laatste kwartaal met de werving van de nieuwe directeur om daarvoor voldoende tijd te kunnen investeren. De huidige directeur gaat eind mei 2024 met pensioen.

13. Codes

Governance

Noorderlicht past de Governance Code Cultuur actief toe. Het bestuur heeft de naleving van de code betrokken in de bestuurlijke zelfevaluatie. In de actuele statuten en directie- en bestuursreglementen zijn niet alleen relevante aspecten van de WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen) opgenomen, maar ook elementen uit de code. De professionele aanpak van directie en bestuur is nadrukkelijk vastgelegd in statuten, reglementen en het verslag van de zelfevaluatie. Het bestuur bestond in 2023 uit vier vrouwen en een man met een diverse professionele en culturele (man) achtergrond. We betrekken bij belangrijke keuzes voor de strategie van Noorderlicht geregeld externen om met ons mee te denken. Dat is ook gebeurd in het werken aan de plannen voor de komende cultuurperiode.

Fair practice

Noorderlicht werkt met de principes van de Code Fair Practice. Noorderlicht volgt de cao Sociaal Werk en hanteert de honorariumrichtlijnen die door BKNL/Kunsten'92 zijn opgesteld en door het Ministerie van OCW worden gehanteerd. We oriënteerden ons vorig jaar, mede in verband met het organisatieontwikkelingstraject dat we in de eerste helft van het jaar hebben doorlopen op de Museum cao. Voor de komende cultuurperiode wordt overgaan op het volgen van de Museum cao, omdat die beter past bij de actualiteit van de organisatie.

Diversiteit en inclusie

Noorderlicht hanteert ook de Code Diversiteit en Inclusie. Het programma van Noorderlicht is al sinds jaar en dag divers wat leeftijd, cultureel achtergrond en gender betreft. Uiteraard blijft dit een aandachtspunt en is een van de belangrijkste criteria bij de selectie van beeldmakers en hun werk. Het team van Noorderlicht is divers in leeftijd, gender en nationaliteit, al is het aandeel met een niet-westerse achtergrond bescheiden. De directeur werkte afgelopen jaar mee aan een training voor aspirant bestuurs- en RvT-leden van ATANA Groningen¹. Daarmee zijn we in contact met een nieuw netwerk, dat ook bij de werving van personeel behulpzaam kan zijn.

Noorderlicht streeft naar een verdere toename van diversiteit in het team. Doordat het aantal vaste contracten vooralsnog beperkt is, zal dat tot op korte termijn vooral uiting komen in nieuwe verbanden met zzp-ers waarmee we samenwerken.

In het productieteam waren in 2023 zes mensen werkzaam met een andere culturele achtergrond, afkomstig uit Bulgarije, Litouwen, Israël, Taiwan, Syrië. De deelnemende fotografen kwamen zoals gebruikelijk uit alle windstreken en culturen. Zowel bij de organisatie als onder de deelnemers is de genderverhouding circa 50-50, met leeftijden die variëren van 21-65 jaar.

¹ATANA biedt een unieke combinatie van een trainingsprogramma, een matchmaker en een netwerk. Diversiteit is de rode draad. BINOQ, dat advies geeft, is daaraan verbonden.

in 2023

Jaarrekening

1 Balans per 31 december 2023 (na resultaatverdeling)

ACTIVA	31-12-23	31-12-22
Vaste activa		
Materiële vaste activa	0	0
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen		
Debiteuren	4.789	3.811
Subsidieverstrekkers	158.130	225.894
Omzetbelasting	41.577	15.368
Overige vorderingen en overl. activa	<u>5.805</u>	<u>8.046</u>
	210.301	253.119
Liquide middelen	101.214	191.874
Totaal	<u>311.515</u>	<u>444.993</u>

PASSIVA		31-12-23	31-12-22
Eigen vermogen			
Algemene reserve	135.675		136.259
Bestemmingsreserve	<u>12.000</u>		<u>30.000</u>
		147.675	166.259
Kortlopende schulden			
Crediteuren	82.427		6.818
Loonheffing	6.965		6.452
Pensioen	3.641		3.661
Vooruit ontvangen bedragen	20.000		236.670
Overige schulden	<u>50.807</u>		<u>25.132</u>
		163.840	278.733
Totaal		<u>311.515</u>	<u>444.992</u>

2 Staat van baten en lasten over 2023

BATEN	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Opbrengsten			
Directe opbrengsten:			
<i>Publieksinkomsten</i>	85.838	99.951	29.679
<i>Overige directe inkomsten</i>	25.884	20.658	5.177
Subsidies/bijdragen			
Subsidie provincies	253.719	251.835	222.694
Subsidie gemeenten	232.850	232.850	265.500
Subsidies uit publieke middelen	218.278	227.640	100.606
Bijdragen uit private middelen	411.043	488.787	120.153
TOTALE BATEN	1.227.613	1.321.721	743.808
LASTEN			
Beheerlasten			
Beheerlasten personeel	140.334	138.054	131.099
Beheerlasten materieel	160.153	163.257	145.068
Activiteitenlasten			
Activiteitenlasten personeel	137.309	138.066	169.210
Activiteitenlasten materieel	808.409	912.344	266.175
TOTALE LASTEN	1.246.206	1.351.721	711.552
SALDO UIT GEWONE EXPLOITATIE	-18.593	-30.000	32.256
Saldo rentebaten en -lasten	9	-	-341
EXPLOITATIERESULTAAT	-18.585	-30.000	31.915
Resultaatbestemming			
T.g.v. bestemmingsreserve	12.000		30.000
T.l.v. bestemmingsreserve	-30.000		0
T.g.v. algemene reserve			1.915
Mutatie eigen vermogen	-18.585		31.915

3 Kasstroomoverzicht

	2023	2022
<u>Operationele kasstromen</u>		
Resultaat boekjaar	-18.585	31.915
Afschrijvingen	0	0
Mutatie vorderingen	42.818	34.213
Mutatie kortlopende schulden	<u>-114.894</u>	<u>105.835</u>
	-90.660	171.963
 Investeringskasstromen	 0	 0
 Financieringskasstromen	 0	 0
 Mutatie liquide middelen	 <u><u>-90.660</u></u>	 <u><u>171.963</u></u>

4 Algemene toelichting

4.1 Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Fotografie Noorderlicht, KvK nummer 41012239 en statutair gevestigd te Groningen, bestaan voornamelijk uit het organiseren van een tweejaarlijkse fotomanifestatie, het samenstellen en presenteren van fototentoonstellingen in binnen- en buitenland, het uitschrijven van fotoopdrachten, het organiseren van debatten, lezingen, masterclasses en een educatief programma, alsmede het realiseren van bijzondere fotoboeken en -catalogi.

4.2 Grondslagen van waardering en bepaling van het saldo van baten en lasten

Algemeen

De jaarrekening 2023 is opgesteld conform richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en bepaling van het saldo van baten en lasten zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Continuïteit

Stichting Fotografie Noorderlicht is voor de financiering van activiteiten mede afhankelijk van subsidies. Belangrijke regionale subsidiegevers zijn Gemeente Groningen, Provincie Groningen, Provincie Fryslân en Gemeente Leeuwarden. Deze subsidiegevers hanteren een vierjaarsperiode voor het toekennen van bijdragen. De huidige periode loopt af op 31 december 2024. Tot en met vorig jaar was het streven om daarnaast structureel inkomsten te krijgen uit een meerjarensubsidie van het Mondriaan Fonds. Dit is niet langer het geval. De bedrijfsvoering is aangepast (zie inhoudelijk verslag) naar een lager structureel inkomsten- en bestedingsniveau, waardoor de stichting haar activiteiten kan voortzetten en duurzaam een sluitende exploitatie kan realiseren. Om die reden is de jaarrekening opgesteld op basis van continuïteit van de stichting. Het bestuur van mening dat er geen onzekerheid van materieel belang ten aanzien van de continuïteit van de organisatie aanwezig is.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur zicht over verschillende zaken een oordeel vormt, en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekening-posten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs inclusief overige kosten, rekening houdend met lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. Aankopen met een aanschafprijs van minder dan € 2.500,- worden in het jaar van aankoop tot de exploitatielasten gerekend.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overige activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde inclusief transactiekosten. De vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen, onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Overige passiva

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde inclusief transactiekosten. Indien geen sprake is van transactiekosten worden de kortlopende schulden na eerste waardering in het algemeen opgenomen voor bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

De post crediteuren is relatief hoog doordat diverse relaties hun facturen kort voor de jaarwisseling stuurd. Hieronder een aantal grote uitgaven zoals de huur van de Akerk (festival) en de productie van de fietsroute rond Slochteren (*Hernieuwde Energie*). ZZP'ers worden bovendien altijd gevraagd om voor de jaarwisseling hun werk uit dat jaar financieel af te ronden, dat verklaart in dit festivaljaar mede de hoogte van deze post.

Eigen vermogen

Door het bestuur is besloten om € 12.000 uit het resultaat 2023 te bestemmen voor doorlopende tijdelijke vervanging van een langdurig zieke medewerker in 2024. Het restant van het exploitatie-overschot van € - 585 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve. Dit is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Baten en lasten

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald. Opbrengsten worden alleen verantwoord als ze voldoende zeker gesteld zijn. Verplichtingen en verliezen worden verwerkt zodra ze bekend worden, mits voor de afwikkeling ervan uitstroom van middelen noodzakelijk is en de omvang betrouwbaar kan worden geschat.

De door de stichting georganiseerde fotomanifestatie vindt eens in de twee jaar plaats, simultaan in Groningen en Friesland. Daarentegen ontvangt de stichting jaarlijks subsidie van de Provincie Groningen, de Gemeente Groningen, de Provincie Friesland en de Gemeente Leeuwarden.

5 Toelichting op de balans per 31 december 2023

Materiële vaste activa

Balans per 31-12-22

	Inventaris
Aanschafwaarde	5.998
Afschrijvingen	<u>5.998</u>
Boekwaarde	0

Mutatie 2023

Bij: investeringen	0
Af: afschrijvingen	<u>0</u>
	0

Balans per 31-12-23

Aanschafwaarde	5.998
Afschrijvingen	<u>5.998</u>
Boekwaarde	<u>0</u>

Vorderingen

Debiteuren

Eind februari 2024 is het debiteurensaldo ontvangen of wordt inbaar geacht.

Subsidieverstrekkers

	31-12-23	31-12-22
Mondriaanfonds	10.667	466
Cultuurfonds	35.000	42.500
Beringer Hazewinkel	30.000	50.000
Fonds 21	50.000	15.000
Gemeente Groningen	14.600	0
Gemeente Midden-Groningen	363	0
Pictoright	12.500	25.000
Emmaplein Foundation	5.000	5.000
Provincie Drenthe	0	9.428
JB Scholtenfonds/Kammingafonds	0	10.000
Stichting Stokroos	0	2.500
VSBfonds	0	40.000
Vfonds	0	20.000
Stichting Vrederijk	0	5.000
BPD Cultuurfonds	<u>0</u>	<u>1.000</u>
	<u>158.130</u>	<u>225.894</u>

Overige vorderingen en overlopende activa	31-12-23	31-12-22
Vooruit betaalde kosten projecten	0	782
Huur en voorschot servicekosten januari 2024	5.130	6.664
Vooruit betaalde kosten algemeen	<u>675</u>	<u>600</u>
	<u>5.805</u>	<u>8.046</u>

Liquide middelen	31-12-23	31-12-22
Kas kantoor	96	322
Kas galerie	87	87
Kas fotosalon	19	19
ABN-Amro Bank rekening courant	1.607	2.456
Triodos Bank rekening courant	28.617	103.213
Triodos Bank rendement rekening	<u>70.787</u>	<u>85.777</u>
	<u>101.214</u>	<u>191.874</u>

De liquide middelen zijn volledig en direct opeisbaar.

Eigen vermogen

Algemene reserve	2023	2022
Stand per 1 januari	136.259	134.344
Mutatie vanuit resultaatbestemming	<u>-585</u>	<u>1.915</u>
Stand per 31 december	<u>135.675</u>	<u>136.259</u>

Bestemmingsreserve	2023	2022
Stand per 1 januari	30.000	0
Mutatie vanuit resultaatbestemming	<u>-18.000</u>	<u>30.000</u>
Stand per 31 december	<u>12.000</u>	<u>30.000</u>

Kortlopende schulden

Crediteuren

Eind februari is het gehele crediteurensaldo betaald.

Vooruit ontvangen bedragen	31-12-23	31-12-22
BPD Cultuurfonds (BPD Algemeen)	20.000	34.921
VSB fonds (Regenerate)	0	40.000
Subsidie Cultuurfonds (Regenerate)	0	35.000
Beringer Hazewinkel Project (Regenerate)	0	30.000
Pictoright (Regenerate)	0	25.000
Gemeente Groningen (herinrichting)	0	27.511
Brave New World Producties (Ulysses)	0	20.272
Akerk (afrekening Oekraïne)	0	16.845
Emmaplein Foundation (Regenerate)	0	5.000
Gemeente Groningen (subs. analyse organ.)	0	2.120
	<u>20.000</u>	<u>236.670</u>

Overige schulden	31-12-23	31-12-22
Te betalen nettolonen oproepkrachten	0	696
Reservering vakantiegeld	9.470	8.611
Reservering transport retourzending fotowerk	8.025	8.025
Overige schulden en overlopende passiva	<u>33.311</u>	<u>7.800</u>
	<u>50.807</u>	<u>25.132</u>

De post overige schulden en overlopende passiva betreft facturen die in 2024 zijn gedateerd en nog betrekking hebben op 2023 (met name het festival).

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De Stichting Fotografie Noorderlicht huurt een bedrijfsruimte aan het Akerkhof 12 te Groningen. Per 1 februari 2023 wordt de 1e verdieping niet meer gehuurd en is een nieuw huurcontract afgesloten voor de begane grond en de kelder ten bedrage van € 36.000 per jaar exclusief servicekosten. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de wijziging van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex reeks alle huishoudens (2006=100), gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Per 31 augustus 2020 is een huurovereenkomst afgesloten voor een Konica Minolta printer voor een bedrag van circa € 2.500,- per jaar. Deze overeenkomst heeft een looptijd van 72 maanden.

6 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023

BATEN	2023	2022
<u>Opbrengsten</u>		
<i>Directe opbrengsten</i>		
Publieksinkomsten		
Opbrengst entreegelden	32.055	0
Bijdragen musea	0	1.250
Opbrengst verhuur tentoonstellingen	22.738	0
Opbrengst galerie	0	975
Opbrengst printlab	6.000	4.659
Opbrengst verkoop overige boeken en catalogi	10.328	1.208
Opbrengst verkoop merchandising e.d.	0	42
Opbrengst verkoop kunstwerken	0	83
Opbrengst educatie	14.716	21.462
	<u>85.838</u>	<u>29.679</u>
Overige directe inkomsten		
Opbrengst donaties	0	268
Opbrengst vrienden	0	60
Opbrengst consumpties	0	4
Doorberekende kosten	927	669
Verbouwing, bijdrage verhuurder	12.624	0
Museum aan de A, bijdrage de Mix	10.417	0
Overige opbrengsten	1.915	4.176
	<u>25.884</u>	<u>5.177</u>
<u>Subsidies/bijdragen</u>		
Subsidie provincies		
Provincie Groningen (structurele subsidie)	149.987	124.100
Provincie Friesland (structurele subsidie)	103.732	98.594
	<u>253.719</u>	<u>222.694</u>
Subsidie gemeenten		
Gemeente Groningen (structurele subsidie)	212.850	245.500
Gemeente Leeuwarden (structurele subsidie)	20.000	20.000
	<u>232.850</u>	<u>265.500</u>

Subsidies uit publieke middelen	2023	2022
Stichting Mondriaan Fonds	141.946	100.606
Verbouwingssubsidie	27.511	0
Organisatie onderzoek	2.120	0
Gemeente Leeuwarden (symposium Gender Matters)	9.600	0
Creative Europe (Sex Shooter, Gender Matters)	35.286	0
Gemeente Slochteren	1.814	0
	<u>218.278</u>	<u>100.606</u>

Bijdragen uit private middelen		
Stichting Cultuurfonds	40.000	2.500
Subsidie Pictoright	25.000	0
Subsidie Vfonds	0	20.000
Subsidie St Vrederijk	0	5.000
Subsidie Brave New World Producties	30.000	
Stichting Fonds 21	50.000	0
Stichting Beringer Hazewinkel	30.000	20.000
Subsidie JB Scholtenfonds	0	10.000
Emmaplein Foundation	5.000	0
Subsidie VSBFonds	40.000	0
Subsidie BPD cultuurfonds	100.000	138.051
Subsidie BPD cultuurfonds/VNG congres	23.522	0
Subsidie Stichting Stokroos	0	2.500
Diverse kleine bijdragen	15.755	0
Reservering subsidies voor komend boekjaar	51.766	-77.898
	<u>411.043</u>	<u>120.153</u>

LASTEN	2023	2022
--------	------	------

Beheerlasten

Beheerlasten personeel

Brutolonen personeel beheer *)	98.866	91.795
Werkgeverslasten personeel beheer	29.043	25.872
Mutatie reservering vakantiegeld	7.909	7.344
Vergoedingen WKR	2.998	3.318
Overige personeelslasten	1.518	2.770
	<u>140.334</u>	<u>131.099</u>

*) Aantal FTE's personeelsleden beheer 2023: 1,3 (2022: 1,3)

Beheerlasten materieel

Huur pand	37.919	58.090
Energie en water	-6.359	26.338
Onderhoud pand en inrichting *)	49.511	827
Schoonmaakkosten pand	2.928	1.501
Beveiliging pand	5.320	3.240
Heffingen e.d. pand	2.053	1.876
Huur opslagruimten	4.135	2.516
Aankopen inventaris van geringe waarde	5.851	20.310
Huur printer/copier	2.890	2.760
Onderhoud en toebehoren inventaris	4.103	1.636
Telecommunicatiekosten	2.605	2.621
Vakdocumentatiekosten	500	353
Abonnementen en contributies	6.552	5.228
Administratie- en accountantskosten	33.844	12.198
Kosten kantoorbenodigdheden	1.910	448
Overige kantoorkosten	252	0
Bankkosten	1.006	823
Kosten pin-transacties	145	233
Premie aansprakelijkheidsverzekering	1.123	867
Premie elektronica-verzekering	833	801
Premie inventarisverzekering	798	728
Premie kunstverzekering	2.238	2.238
Overige kosten	-3	-564
	<u>160.153</u>	<u>145.068</u>

*) De post onderhoud pand en inrichting in de jaarrekening bestaat uit de kosten van de verbouwing aan de Akerkhof 12, te Groningen, waarvoor ook een subsidie voor is ontvangen van €30.000.

Activiteitenlasten	2023	2022
Activiteitenlasten personeel		
Brutolonen personeel activiteiten *)	99.285	117.187
Werkgeverslasten personeel activiteiten	28.634	31.873
Mutatie reserv. vakantiegeld personeel activiteiten	7.943	9.375
Brutolonen personeel schoonmaak	0	717
Werkgeverslasten personeel schoonmaak	0	211
Brutolonen personeel galerie	898	6.958
Werkgeverslasten personeel galerie	253	1.871
Brutolonen socials	232	803
Werkgeverslasten socials	65	215
Totaal: activiteitenlasten personeel	<u>137.309</u>	<u>169.210</u>

*) Aantal FTE's personeelsleden activiteiten 2023: 1,56 (2022: 1,89)

Activiteitenlasten materieel

Materiële lasten: bureaukosten

Fotopapier en inkt	0	-1.272
Publiciteit algemeen	0	1.941
Website	1.011	840
Porto- en vrachtkosten	1.188	248
Kosten subsidie-aanvragen e.d.	7.040	0
Reis- en verblijfkosten organisatie	10.090	3.113
Representatiekosten	2.316	2.738
Consumptiekosten	<u>8.014</u>	<u>3.708</u>
	<u>29.659</u>	<u>11.316</u>

Materiële lasten: free-lance medewerkers

Honorarium free-lance gastcuratoren	27.632	15.000
Honorarium free-lance fotografen	1.397	537
Tentoonstellingsontwerp (BPD)	4.500	0
Honorarium free-lance ontwerpers	22.107	1.405
Honorarium free-lance vertalers	3.369	820
Free-lance printproductie	33.564	0
Honorarium free-lance medewerkers opbouw	152.328	45.434
Honorarium free-lance surveillanten	20.677	6.376
Honorarium free-lance medewerkers productie	807	0
Honorarium free-lance schrijvers	9.100	600
Honorarium free-lance medewerkers educatie	38.379	38.062
Honorarium free-lance coördinator	4.055	0
Projectcoördinatie (PBD)	1.283	0
Honorarium free-lance medewerkers publiciteit	30.204	26.593
Social Media	13.000	250
Free-lance sprekers /docenten	3.850	665
Honorarium overige free-lance medewerkers	200	1.166
Honorarium consultants	3.158	17.338
Vrijwilligersvergoedingen	<u>3.428</u>	<u>1.981</u>
	<u>373.036</u>	<u>156.227</u>

Materiële lasten: tentoonstellingen	2023	2022
Huur locatie	32.210	0
Huur wanden/licht/overige	3.401	0
Inrichtingskosten	55.252	7.755
Kunstenaarsvergoeding	44.506	10.656
Kunstenaarsopdracht	83.194	26.640
Kunstenaarsonkosten	14.091	0
Inkoop expositie	30.518	5.500
Huur fotowerk projecten	121	0
Afdrukkosten fotowerk	21.042	8.337
Afwerkkosten fotowerk (Inlijsten, opplakken, pp)	10.036	0
Inlijsten-passepartouts	0	3.196
Transport fotowerk	10.501	2.187
Reis- en verblijf projecten	6.210	5.923
Kosten opening	7.066	1.893
Opmaak- en drukkosten affiches	2.330	0
Opmaak- en drukkosten uitnodiging	1.880	0
Online PR producties	725	0
Opmaak- en drukkosten ov. publicit.materiaal	5.442	518
Distributie publiciteitsmateriaal	2.588	1.389
Multimedia	15.638	298
Banieren	1.069	164
Plaatsing advertenties	14.169	818
Overige algemene kosten tentoonstellingen	1.924	0
	<u>363.912</u>	<u>75.274</u>

Materiële lasten: overige activiteiten

Educatie, algemene kosten	963	1.780
Inkoopprijs verkochte fotowerken	0	60
Printlab kosten geen eigen project	138	0
Door te berekenen kosten	0	500
Kosten/opbrengsten vorig boekjaar	2.742	0
	<u>3.843</u>	<u>2.340</u>

Materiële lasten: publicaties

Drukkosten catalogi	37.521	20.720
<i>Regenerate, Slochter Vrijstaat, Groninger Galerij</i>		
Inkoop boeken derden	438	297
	<u>37.959</u>	<u>21.017</u>

Totaal: activiteitenlasten materieel	<u>808.409</u>	<u>266.175</u>
--------------------------------------	----------------	----------------

Saldo rentebaten en -lasten

Rente bank	9	-443
Rente belastingdienst	0	102
	<u>9</u>	<u>-341</u>

7 Toelichting op de afwijkingen van de begroting

Hieronder worden de significante afwijkingen toegelicht. Kleine fluctuaties horen bij normale bedrijfsvoering en worden niet in detail behandeld.

In overleg met de overheden is begin september een actuele begroting opgesteld, die de eerder ingediende versie verving. Deze begroting geldt vanaf dat moment als referentie. Vanwege de actualiteit van die nieuwe begroting zijn de verschillen met de realisatie gering.

Publieksinkomsten

Dit bestaat uit entree, boekverkoop, educatie, printlab en tentoonstellingsverhuur. De inkomsten uit entree vielen tegen. De festivalcatalogus ging niet door in de originele vorm en de verkoop van het printlab was lager dan gepland (samen -24.500). Daar stond tegenover dat de verkoop van de *Slochter Vrijstaat* sneller ging lopen dan verwacht (+10.000).

Overige directe inkomsten

Dit bestaat uit de bijdrage van de verhuurder aan de verbouwing, de bijdrage van Museum aan de A aan de *Tussen Land en Lucht* tentoonstelling en een aantal kleine inkomsten. De bijdrage van de verhuurder viel hoger uit (+3.000).

Subsidies uit publieke middelen

Het Mondriaan Fonds droeg meer bij (+5.500). Een deel van de bijdrage uit Europa voor *Sex Shooter* wordt pas geboekt in 2024 (-15.400), omdat het project nog een tijd doorloopt.

Subsidies uit private middelen

De aanvullende bijdrage op *Sex Shooter* van BNWP werd lager (-5.000). Een grote verandering betreft de bijdrage BPD Cultuurfonds. In de begroting was een voorschot op 2024 opgenomen. Dit voorschot is in de realisatie geschrapt (-80.000). Dit was mogelijk door te bezuinigen op de laatste *Hernieuwde Energie* presentaties, door extra fondswerving, meevallende boekverkopen en door voorlopig onze eigen commissie mede te investeren in de presentaties. In 2024 wordt de eindbalans van de vierjarige samenwerking opgemaakt.

Beheerlasten materieel

Deze zijn conform begroting, maar wel aanzienlijk hoger dan in 2022. Dit wordt veroorzaakt door extra kosten van het administratiekantoor die de langdurig zieke administratief medewerker verving.

Activiteitenlasten materieel

Aan de lastenkant zien we dezelfde gevolgen van de voornoemde mutaties op het *Hernieuwde Energie* budget terug (-80.000). De rest van het verschil betreft de realisatie van het festival. Dit is het grootste project van het jaar, dat uitgevoerd is nadat de begroting is opgesteld. Omdat daar met name duizenden werkuren gemaakt worden die niet 100% vantevoren vastgelegd kunnen worden, is het gebruikelijk dat de vergelijking tussen begroting en realisatie bij het festival meer bandbreedte heeft.

8 WNT

WNT-verantwoording 2023 Stichting Fotografie Noorderlicht

Bezoldiging topfunctionarissen:

Bedragen x € 1	Gegevens 2023	Gegevens 2022
	C.F. van der Meiden	C.F. van der Meiden
Functiegegevens	algemeen directeur	algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31-12	01/01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,8	0,8
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	78.580	73.177
Beloningen betaalbaar op termijn	12.370	11.516
Subtotaal	90.949	84.693
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	178.400	172.800
/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	90.949	84.693
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

9 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Het bestuur van de Stichting Fotografie Noorderlicht heeft de jaarrekening 2023 vastgesteld in de vergadering van 14 maart 2024.

10 Ondertekening door bestuurders

Nicolette Bartelink
Voorzitter

Saskia de Graaf
Penningmeester

Getekend te Groningen, 14 maart 2023

11 Overige gegevens

Statutaire regeling winstbestemming

Het resultaat staat ter vrije beschikking van het Bestuur, rekening houdend met de wettelijke bepalingen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Fotografie Noorderlicht

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Fotografie Noorderlicht te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fotografie Noorderlicht per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende C1 Kleine organisaties zonder winststreven van de Raad voor de Jaarverslaggeving, en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023;
3. kasstroomoverzicht; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fotografie Noorderlicht zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Venekoterweg 44
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel. (0516) 82 09 20
Fax (0516) 82 09 21

Van Ketwich Verschuurlaan 287
Postbus 30019, 9700 RM Groningen
Tel. (050) 31 37 040
Fax (050) 31 24 497

Lorentzpark 1
Postbus 202, 9350 AE Leek
Tel. (0594) 58 05 80
Fax (0594) 58 04 80

lid van

SRA

Internet: www.vandermeeracc.nl
E-mail : info@vandermeeracc.nl

Al onze dienstverlening wordt uitgevoerd door Van der Meer Accountants BV, ingeschreven in het Handelsregister te Leeuwarden, onder nr. 01079042. Van toepassing zijn de algemene voorwaarden van het SRA, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 00481496.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de C1 Kleine organisaties zonder winststreven van de Raad voor de Jaarverslaggeving en Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met C1 Kleine organisaties zonder winststreven van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende C1 Kleine organisaties zonder winststreven van de Raad voor de Jaarverslaggeving, en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 14 maart 2024
Van der Meer Accountants B.V.

I. Brakke RA

in 2023

bijlagen

1. Prestatieoverzicht

		2023		2022
		<i>betaald</i>	<i>onbetaald</i>	
Festival				
Duur van het evenement (getrapt)	24 jun - 10 dec			-
Museum Belvedere	24 jun - 24 sep	14.457	100	
Museum Opsterland	15 jul - 30 sep	559	20	
Akerk	7 okt - 10 dec	1.365	3.668	
Pictura	7 okt - 10 dec	300		
Campis, Assen	8 okt - 26 nov		493	
Martinikerk, Sneek	30 nov - 7 jan		630	
Nieuwe Markt	17 nov - 10 dec		1.800	
Bloom	7 okt - 5 nov		1.200	
UMCG	24 okt - 5 feb		21.000	
# tentoonstellingen hoofdlocaties	9			
# werkende kunstenaars in hoofdlocaties	53			
# kunststudenten in buitenlocaties hoofdprogramma	130			
# tentoonstellingen nevenprogramma	4			
# fotografen in nevenprogramma	8			
Sex Shooter, Gender Matters, Tussen land en lucht, Shifting Baselines				
* bezoekersaantallen nevenprogramma zijn opgenomen bij on tour en studio				
# publicaties	1			
Catalogus Regenerate		200		
# activiteiten (lezing, symposium)	2		20	
Symposium Sex Shooter, lezing Campis				
* bezoekersaantallen nevenprogramma on tour zijn daar opgenomen				
Educatieve bezoeken & rondleidingen, # deelnemers		648		
On Tour				
Aantal tentoonstellingen	15			
De Groninger Galerij, Museum aan de A	4 feb - 13 aug	7.724		
De Foto-opdracht, Hippolytuskerk	30 apr - 18 jun		600	
Vergezicht Groningen, Museum Beeld & Geluid	24 feb - 23 apr	1.464		
Vergezicht Groningen, congres VNG	13 & 14 jun		2.200	
Vergezicht Groningen, Kenniscongres Building	28-sep		100	
Tussen land en lucht, Museum aan de A	26 aug - 7 jan	10.803		
Oekraïne, het pad naar vrijheid, Akerk (doorloop)	t/m 22 jan	823		
Oekraïne, Nationaal Monument Kamp Vught	26 mei - 17 mrt	25.500		
Performing Adulthood, De Melkweg	21 jan - 26 feb		2.746	
Tegenspoed, Gemeentehuis Katwijk	27 nov - 8 dec		500	
Sex Shooter, Stationskwartier Leeuwarden	16 sep - 17 dec		1.600	
Gender Matters, Stationskwartier Leeuwarden (aantallen samen met Sex Shooter)	17 sep - 17 dec		1.600	
Tussen land en lucht, Stationsplein	26 aug - 27 nov		4.700	
Postcards from the Future, Tschumi Paviljoen	22 jun - 15 okt		5.800	
Slochter Vrijstaat, Fraeylemaborg	29 sep - 31 dec		1.880	
2022 - Uit het moeras, Van Beresteyn				1.920
2022 - The Financial Zone, Kunstpunt				71
2022 - Oekraïne, Akerk				10.682
2022 - Tegenspoed, Gevangenismuseum				96.655

		2023		2022
		<i>betaald onbetaald</i>		
# Activiteiten	4			
Interview Auke Hulst & Jutta Koolhof, Fraeylemaborg	1		70	
Journal bij herdenkingsconcerten				
Koninklijke Militaire Kapel	2	1.500		
Symposium Sex Shooter	1	50		
# Publicaties	2			1
De Groninger Galerij ism Noorderbreedte	1	2.700	2.600	
De Slochter Vrijstaat	1	1.500		
2022 - Oekraïne, The information Front				1
Studio en educatie				
# tentoonstellingen	2			3
Noorderpoort & Regenerate, incl Museumnacht			1.313	1.281
Shifting Baselines			610	
# activiteiten				2
# deelnemers diverse onderdelen educatieprogramma		1.587		3.477
Bezoekersaantal totaal		117.810		117.563
Tentoonstellingen op locaties		62.995	14.580	114.086
Tentoonstellingen openbare ruimte (schattingen)			36.380	
Activiteiten		1.550	70	
Educatie		2.235		3.477
Totale aantallen				
Tentoonstellingen	26			7
Activiteiten	6			2
Publicaties	3			1
Website				
Aantal pageviews		68.367		87.440
Aantal bezoeken		28.245		37.676
Socials				
Volgers op Twitter / X		9.138		9.396
Volgers op Facebook		10.890		10.944
Volgers op Instagram		6.424		5.653
Volgers op LinkedIn		1.228		1.057
Abonnees nieuwsbrief		12.241		13.366

2. Team in 2023

Staf

Directeur	Kees van der Meiden
Hoofdcurator	Wim Melis
Educatie & fotosalon	Corine Hörmann
Financiële administratie	Tineke Terluin
Productie en beeldbewerking	Ike de Zeeuw & Hanne van der Velde
Marketing & PR	Esther Bolt
Sociale media en website	Kim Nieborg

Medewerkers en opdrachtnemers

Hoofd techniek	Vanina Tsvetkova
Tentoonstellingsbouw	Monika Balu, Indre Kleijne, Lisa Bommerson, Enrica Arbia, Igor Bobeldijk, Studio Deric, Leonie van den Ende, Karin Groenewoud, Helia Rafie, Kamile Cesnaviciute, Michael Karr, Radina Kordova, Livia Ribichini, Nevena Nesovic, Kevin Andre Perrin, Chiara Tamaro
Educatieteam	Paul Vos, Sven Sleur, Julie Tuinman, Marja Corten-Kuiper en Nancy Schwunk en stagiaire Dorian Bos.
Rondleidingen (Oekraïne tentoonstelling)	Oekraïense studenten Mariia Yurova, Daria Markovich, Karyna Sheikh en Liza Borysova.
Balieteam	Maaïke Pomstra, Dina Martine Karlsen, Iris in 't Hof, Susan Hofman, Dina Karlsen, Thijs Schuringa en Kenley Uil.
Tentoonstellingsontwerp & constructie	Dirk de Jong
Social media	Mandy La
Vertalingen	Jenny Wilson
Boekhoudkantoor	Menno de Vries
Techniek & ontwerp website	BWH ontwerpers & Shoot Media
Schoonmaakcoach	Melissa Kleine

Omvang van de formatie

Directeur	0,8 fte
Hoofdcurator	0,8 fte
Hoofd financiën/Controller	0,2 fte
Coördinator educatie en publiek (ZZP)	0,5 fte
Coördinator communicatie/pr (ZZP)	0,6 fte
Medewerker social media (ZZP)	0,3 fte
Medewerker administratie en kantoor	0,5 fte
Coördinator productie/opbouw	0,6 fte
Coördinator productie/printwerk (ZZP)	0,5 fte
TOTAAL	4,8 fte

Het totale aantal uren in loondienst is 2,9 fte. Een aantal personen werkt daarnaast op ZZP-basis een vast aantal uren voor Noorderlicht. Tezamen vormen deze twee groepen de staf van Noorderlicht. De hoofdcurator is dezelfde persoon als de hoofd financieën/controller.

De kernmedewerkers opgeteld (dienstverband en ZZP) komen overeen met een formatie van 4,8 fte. Oproepkrachten worden in deze opelsom buiten beschouwing gelaten.

3. Bestuur, nevenfuncties en rooster van optreden

Bestuur

Nicolette Bartelink, voorzitter
Charles Belfor, secretaris
Gea Boerma
Els Drummen
Saskia de Graaf, penningmeester
Marita Schreur

Nicolette Bartelink

Directeur bestuurder Museum aan de A, Groningen
Lid Adviescommissie Erfgoed, Provincie Fryslân
Lid Adviescommissie Erfgoed, Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK)
Expert for the Education, Audiovisual and Cultural Executive Agency, European Commission
Secretaris bestuur Jazz te Gast, Zuidhorn

Saskia de Graaf

Lid Raad van Toezicht ROS Friesland, regionale ondersteuningsstructuur 1e lijnsgezondheidszorg (bezoldigd)
Lid gezamenlijke rekenkamercommissie Noardeast Fryslân en Dantumadiel (bezoldigd)
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân (bezoldigd)
Secretaris bestuur Stichting Topvolleybal Groningen/Amysoft/Lycurgus
Lid stuurgroep festival Jazz te Gast, Zuidhorn

Marita Schreur

Interim Manager /Interim Bestuurder/Partner Custom Management
Voorzitter Raad van Commissarissen stichting Woonconcept (bezoldigd)

Els Drummen

Conservator en Programmeur tentoonstellingen CODA
Lid kunstcommissie Stadsfotograaf Apeldoorn
Bestuurslid Niemeijer Fonds
Adviseur kunstcommissie Gemeente Amersfoort

Gea Boerma

Concerndirecteur bij de provincie Groningen
Voorzitter bestuur Muziek, Dans en Theaterschool te Veendam
Voorzitter bestuur Poëziepaleis
Voorzitter RVT poppodia VERA en Simplon
Bestuurslid Wabi Sabi Theater

Charles Belfor

Adviseur diversiteit en inclusie, Gemeente Groningen (Dienst Uitvoering Onderwijs)
Lid RvT Stichting Deinum / De Rijdende Popschool
Lid RvC Stichting Noordstaat
Gespreksleider Nederlandse Vereniging voor Autisme (Groningen/Drenthe)
Stemacteur/voice-over bij Kudo Voices.
Ook actief als freelance componist en (improviserend) cellist.

Rooster van aftreden

Nicolette Bartelink	01.01.2022 - 01.01.2026	herbenoembaar
Charles Belfor	01.03.2023 - 01.03.2027	herbenoembaar
Gea Boerma	01.03.2023 - 01.02.2027	herbenoembaar
Els Drummen	01.12.2020 - 01.12.2025	herbenoembaar
Saskia de Graaf	01.01.2022 - 01.01.2026	niet herbenoembaar
Marita Schreur	01.12.2020 - 01.01.2024	herbenoembaar